

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG

A gyermekkori autizmusban szenvedő kérelmező törvényes képviselője útján a hatósághoz érkezett kérelmében sérelmezte, hogy nem megfelelően kapta meg a neki járó fejlesztést a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága által annak 2011 decemberében kelt szakértői véleménye, valamint 2013 januárjában kelt szakértői véleménye szerint számára kijelölt általános iskolában. A kérelmező által becsatolt 2011 decemberében kelt szakértői vélemény szerint a kérelmező nevelésének, oktatásának magántanulói státuszban kellett megvalósulnia, autizmus specifikus gyógypedagógiai megsegítés mellett. A kérelmező által szintén az ügy irataihoz csatolt 2013 januárjában kelt szakértői vélemény alapján a kérelmezőnek a tanórai foglalkozásokon túl az évfolyamra meghatározott heti kötelező tanórai foglalkozások 50%-ában egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozást kellett kapnia, amit a sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakképzettségű gyógypedagógusnak kellett ellátnia. A kérelmezőnek a szakvélemény szerint heti 8 óra gyógypedagógiai fejlesztésben és 2 óra integrált nevelésben kellett részesülnie. A szakvélemény javasolta továbbá heti 2 órában az autizmus területén képzett mentor segítségének igénybevételét. A kérelmező panaszában előzményként előadta, hogy a 2011/2012-es tanévben az általános iskola számára a fejlesztést nem az irányadó órarendnek megfelelően biztosította. A kérelmezőnek a közismereti tárgyakat is teljesítenie kellett, a normál tanterv szerint oktatták. A 2012/13-as tanévben a kérelmező időbeosztása vonatkozásában az előző tanév során hiányolt rendszeresség megvalósult, a kérelmező heti 10 órában kapott fejlesztést, viszont a szakvélemény által előírt autizmus területén képzett mentort az intézmény nem biztosított számára. A szülők számára az intézmény sohasem tartott nyílt napot, szülői értekezletet vagy fogadóórát. A számára előírt fejlesztés elmaradása miatt a kérelmező állapota 2012 novemberétől romlani kezdett. A kérelmező csatolta az általános iskola igazgatójának 2014 januárjában kelt levelét, miszerint az intézménnyel fennálló tanulói jogviszonya megszűnt, illetve az igazgató 2014. január végén kelt levelét, miszerint a kérelmező ismét az általános iskola tanulója.

A kérelmező panaszában sérelmezte továbbá, hogy nem kapta meg a neki járó fejlesztést a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága által annak 2013 szeptemberében kelt, a 2013 januárjában kelt szakértői véleményt is magában foglaló két záradékkal ellátott szakértői vélemény által kijelölt intézményben, amely a Szakszolgálat egyik tagintézménye. A kérelmező által csatolt 2013 szeptemberében kelt szakértői vélemény záradékában foglalt javaslat szerint a kérelmező fejlesztése szegregáltan, speciálisan autista csoportban látszik optimálisnak. A szakvélemény úgy fogalmazott, hogy a korábban kijelölt általános iskola a kérelmező számára a személyi és tárgyi feltételeket nem tudja biztosítani. A hivatkozott szakértői vélemény szerint a kérelmező oktatásának fejlesztő nevelés, oktatás keretében kell megvalósulnia. A fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét heti 10 órában határozta meg.

A kérelmező a fentiekén túlmenően sérelmezte, hogy a Szakszolgálat jogelőd intézménye a rá vonatkozó szakértői vélemény elkészítése és az oktatási intézmények kijelölésével kapcsolatos eljárás során hibákat vétett. Nevezetesen, a 2013 szeptemberében kelt szakértői

véleménynek a 2013 januárjában kelt szakértői véleményt magában foglaló részében a 2013 januárjában kelt vélemény más tartalommal szerepelt: eltérő volt a kijelölt oktatási intézmény.

A kérelmező álláspontja szerint a Szakszolgálat azzal, hogy a szakértői vélemény elkészítése és az oktatási intézmények kijelölésével kapcsolatos eljárás során hibákat vétett, a számára kijelölt általános iskola azzal, hogy a szakértői vélemény által előírt fejlesztést nem megfelelően biztosította, valamint a Szakszolgálat tagintézménye azzal, hogy 2013 szeptemberétől 2014. január végéig a szakértői vélemény által előírt fejlesztést számára nem biztosította, fogyatékosága miatt vele szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A kérelemben foglaltak szerint 2013 szeptemberétől 2014. január végéig a kérelmező otthon volt. A kérelem benyújtásának időpontjában a kérelmezőnek heti 2 óra egyéni és 8 óra csoportos fejlesztést kellett kapnia a Szakszolgálat tagintézményében, de a kérelmező álláspontja szerint a csoportos foglalkozás számára nem volt megfelelő, a személyi feltételek nem voltak biztosítva, illetve a csoportos fejlesztés a kérelmező számára nem volt biztonságos, mert szökésre hajlamos és a foglalkozás során az ajtók nem voltak kulcsra zárva.

A hatóság felhívására a Szakszolgálat főigazgatója és megbízott igazgatója közösen tett nyilatkozatukban a hatóságot arról tájékoztatták, hogy a kérelmezőt a szakértői bizottság 2011 decemberében vizsgálta, mely vizsgálat során autizmus spektrum zavart és tanulásban akadályozottságot állapított meg, oktatási intézményként pedig a bepanaszolt általános iskolát jelölte ki, amelyben a kérelmező tankötelezettségét magántanulóként teljesítheti. A főigazgató és a megbízott igazgató nyilatkozata értelmében a kérelmező következő vizsgálata 2013 szeptemberében történt, mivel a kijelölt oktatási intézmény jelezte, hogy a számára a gyógypedagógus által nyújtott oktatás és fejlesztés ellenére a kérelmező nehezen fejlődik. A 2013 szeptemberében kelt szakértői vélemény a Szakszolgálat tagintézményét jelölte ki a kérelmező számára. A szóban forgó nyilatkozat szerint a kérelmező 2013 novemberében kérelemmel fordult a Szakszolgálat tagintézményének vezetőjéhez annak érdekében, hogy az utaztatását lakóhelye és az intézmény között biztosítsa. Az intézmény vezetője azonban úgy nyilatkozott, hogy 2014 januárjáig nem lesz szállítás. A nyilatkozat értelmében a kérelmező kijelentette, hogy amíg a szállítás nem megoldott, addig a fejlesztést nem tudja igénybe venni, mivel így nem tud eljutni a Szakszolgálat tagintézményébe. 2014. január elején a megbízott igazgató arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy már lehetséges a szállítás, a kérelmező torokfájására való hivatkozással azonban a fejlesztés ekkor sem kezdődött meg. A Szakszolgálat főigazgatója és megbízott igazgatója úgy fogalmaztak, hogy a kérelmező a Szakszolgálat tagintézményében 2013. december közepétől fejlesztést kap, annak megkezdésében azonban a szállítás nehézségei miatt „sajnálatos csúszás” következett be.

A nyilatkozathoz csatolt, 2014 januárjában kelt feljegyzés szerint az azon résztvevő felek (a kérelmező, a kérelmező lakóhelye szerinti Tankerület igazgatója, a Szakszolgálat főigazgatója, valamint a Szakszolgálat referense) megállapodtak abban, hogy független szakértői bizottsági véleményt kérnek és annak megszületését követően a kérelmező ellátását az abban foglaltaknak megfelelően kell biztosítani. Az új szakértői vélemény elkészüléséig a Szakszolgálat autista specifikus szakembere heti 2 órában egyéni megsegítési formában segíti a kérelmező fejlődését, heti 8 órában pedig a kérelmező csoportos fejlesztést kap. Továbbá, mivel a kérelmező tanulói jogviszonya 2013 decemberében a számára korábban kijelölt általános iskolában megszűnt, eljárási hibára hivatkozva visszahelyezésre kerül az általános iskolába azért, hogy a családi pótlék folyósítása ne szűnjön meg.

A hatóság felhívására a Szakszolgálat megbízott igazgatója a szakértői vélemény elkészítése és az oktatási intézmények kijelölésével kapcsolatos eljárás vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy a kérelmező szakértői véleményének elkészítése során „sajnálatos adminisztrációs hiba történt”, miszerint a 2013 szeptemberében történt kiegészítő vizsgálat során a vizsgálatot végző szakember a 2013 januárjában kelt szakértő véleményben is a Szakszolgálat tagintézményét tüntette fel kijelölt intézményként.

A fentiek alapján a hatóság eljárást indított a Szakszolgálattal, a bepanaszolt általános iskolával és a Szakszolgálat tagintézményével szemben és ezzel egyidejűleg az ügyben tárgyalást tűzött.

A hatóság ezt követően vette kézhez a Tankerület igazgatójának nyilatkozatát, miszerint a Szakszolgálat és a Szakszolgálat tagintézményének fenntartója a Tankerület, a nevezett intézmények a Tankerület jogi személyiségű szervezeti egységei. A Tankerület igazgatója nyilatkozatában arra kérte a hatóságot, hogy az eljárásba vonja be. Így a hatóság eljárást indított a Tankerülettel szemben, egyszersmind a tárgyalásra szóló idéző végzést számára megküldte.

A hatóság által tartott tárgyaláson a bepanaszolt általános iskola igazgatója elmondta, hogy 2013 decemberében a kérelmezőt törölte az általános iskola nyilvántartási rendszeréből. Ezzel kapcsolatban előadta továbbá, hogy a kérelmezőt 2014. januári keltezéssel, azonban 2013. novemberi hatállyal visszavették a szóban forgó általános iskolába. A kérelmezőnek a tárgyalás időpontjában is ezzel az intézménnyel állt fenn tanulói jogviszonya. Az igazgató által tett nyilatkozat vonatkozásában a Szakszolgálat tagintézményének vezetője a tárgyaláson megjegyezte, hogy a tagintézménnyel a kérelmező nem állt tanulói jogviszonyban. Az általános iskola igazgatója a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a kérelmező megkapta a 2013 januárjában kelt szakvélemény által előírt fejlesztést, ugyanis gyógypedagógus foglalkozott vele. Mindazonáltal a gyógypedagógus pályakezdő volt, nem volt tapasztalata autistákkal korábban. A 2013 szeptemberében kelt szakvélemény vonatkozásában, amely úgy fogalmaz, hogy a szóban forgó általános iskola a kérelmező számára a személyi és tárgyi feltételeket nem tudja biztosítani, az igazgató elmondta, hogy a személyi és tárgyi feltételek valóban nem voltak adottak az iskolában, mert autista szakember nem állt rendelkezésre.

A Szakszolgálat székhelyintézményének vezetője a tárgyaláson előadta, hogy azért a szóban forgó általános iskolát jelölték ki a kérelmező számára, mert az intézmény alapító okiratában szerepelt az autizmus specifikus fejlesztés, másrészt a szülő is ennek az intézménynek a kijelölését kérte. A székhelyintézmény vezetőjének nyilatkozata szerint az általános iskola alapító okiratában a tárgyalás időpontjában is szerepelt az autizmus specifikus fejlesztés. A székhelyintézmény vezetőjének nyilatkozata értelmében 2013 szeptemberében szóba került ugyan egy másik intézmény is, amely szegregált intézményi keretek között oldotta volna meg a kérelmező oktatását. A szülő azonban bejárési nehézségekre hivatkozva elutasította a szegregált intézményt. Így a Szakszolgálat tagintézményét szülői kérésre jelölték ki, ott ugyanis volt egy speciális csoport. A székhelyintézmény vezetője hangsúlyozta továbbá, hogy a tagintézmény szakszolgálat és nem iskola, ez azt jelenti, hogy a pedagógiai szakszolgálattal tanulói jogviszony nem állhat fenn. Ez utóbbival kapcsolatban az általános iskola igazgatója úgy nyilatkozott, hogy a kérelmezőnek az iskolával fennálló tanulói jogviszonyát azért szüntette meg, mert úgy gondolta, hogy a pedagógiai szakszolgálatnak is van nyilvántartási rendszere és a kérelmezőt addig nem tudják felvenni, amíg ő ki nem írja. Ezt azonban a fentiek alapján tévesen gondolta.

A Szakszolgálat tagintézménye vezetőjének nyilatkozata értelmében a 2013. szeptemberi tanévkezdéstől november 19-ig nem valósult meg a kérelmező fejlesztése a Szakszolgálat tagintézményében, 2014 januárjáig pedig azért nem vitték a szülők a kérelmezőt fejlesztésre, mert nem volt megoldott a gyerekszállítás.

A Tankerület igazgatója a fentiek vonatkozásában elmondta, hogy a szállítói szolgálat csak kérvényre szállít, ezért kellett kérelmezőnek kérelmet benyújtania.

A kérelmező a tárgyaláson előadta, hogy a tárgyalás megtartásának időpontjában a Szakszolgálat tagintézményében heti két óra egyéni fejlesztést kap. A felek által tett nyilatkozatokban szóba került szállítószolgálat mindösszesen egy alkalommal vitte, helyette a tagintézmény vezetője szállította a kérelmezőt. A kérelmező véleménye szerint számára a csoportban történő fejlesztés nem biztonságos, mert szökésre hajlamos, az ajtó- és ablakkilincset ki tudja nyitni. A Szakszolgálat tagintézményének vezetője ezzel kapcsolatban fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a fentebb már hivatkozott, 2014 januárjában történt megbeszélésről készült feljegyzés tanúsága szerint a kérelmező két órában egyéni és 8 órában csoportos fejlesztést kap, a hivatkozott feljegyzést pedig a kérelmező is aláírta, ezzel álláspontja szerint az abban foglaltakat elfogadta.

A Tankerület igazgatója a fentiekkel kapcsolatban elmondta, hogy a hivatkozott megbeszélés során abban állapodtak meg, hogy független szakértői véleményt kérnek és egy, az autizmus területén jártas és országosan elismert ambulancia által kiadott szakvéleményt veszik majd alapul a kérelmező fejlesztésének meghatározását illetően. Az igazgató megjegyezte továbbá, hogy a Tankerület január 1-től vette át az iskolákat, de a szakszolgálatokat 2013 áprilisától vették át, emiatt az intézmények nevei, alapító okiratai az elmúlt időszakban többször változtak.

A tárgyaláson a felek kifejezték nyitottságukat a hatóság előtti eljárás során egyezség kötésére, amelynek lehetséges pontos tartalmára vonatkozóan az eljárás későbbi részében tettek nyilatkozatot. A kérelmező úgy nyilatkozott, hogy csak abban az esetben tud elfogadni bármilyen megoldást, ha az eljárás alá vontak oldaláról komplex szolgáltatás nyújtására kerül sor, vagyis a kérelmező beiskolázása, szakszerű autizmus specifikus ellátása, és ha ez nem a lakóhely szerinti településen vagy közeli, szomszédos településen valósul meg, akkor a kérelmező rendszeres szállítása is biztosított. A kérelmező nyilatkozatában hivatkozott a *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Köznevtv.) 76. § (7) bekezdésére*, miszerint a kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik. Nyilatkozatában a kérelmező hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint „az eljárás alá vontaknak kötelezettségük a kérelmező ellátását úgy megszervezni, hogy a szállítása is megoldott legyen, hiszen e nélkül a megfelelő iskola kijelölése a gyakorlatban csupán formális lehetőséget biztosít a kérelmező állapotának megfelelő oktatás, ellátás igénybevitelére”.

A fent hivatkozott autizmus ambulancia gyermekpszichiátriai véleménye 2014 márciusában készült el. A vélemény a kérelmezőnél autizmus spektrum zavart és enyhe fokú értelmi sérülést állapított meg. A kérelmező fejlesztését a szakvélemény speciális, autizmussal élő gyermekeket oktató-nevelő csoportban javasolta megvalósítani. Javaslatként fogalmazta meg továbbá a kérelmező mindennapos iskolába járásához szükséges lehetőségek feltérképezését, tekintettel arra, hogy a család lakóhelyének közelében a kérelmező szükségleteinek megfelelő iskolai csoport nem működik.

A Szakszolgálat 2014 áprilisában kelt, új szakértői véleménye szerint a Szakszolgálat Szakértői Bizottsága elfogadta az autizmus ambulancia gyermekpszichiátriai véleményét. A szakvélemény a kérelmező esetében autizmus spektrum zavart és enyhe fokú értelmi sérülést diagnosztizált. A szakvélemény megállapította, hogy a kérelmező sajátos nevelési igényű gyermek. A tankötelezettség teljesítésével kapcsolatban a szakértői vélemény szerint speciális autizmussal élő gyermekeket oktató-nevelő csoportban valósulhat meg a kérelmező nevelése-oktatása. Képzését autizmus specifikus szakirányú továbbképzéssel rendelkező gyógypedagógusnak kell ellátnia. A kérelmező számára a R. T. Általános Iskola és Gyógypedagógiai Módszertani Intézményt jelölte ki, amely 2014 áprilisától fogadni tudta a kérelmezőt. A szakértői vélemény szerint „az iskola kijelöléssel a szülő egyet értett, amennyiben a gyermek utaztatása a fenntartó gondoskodása által megoldódik”.

Ezt követően a kérelmező becsatolta a fent hivatkozott autizmus ambulancia 2014 áprilisában kelt igazolását, miszerint autizmusa miatt csak gépkocsival és állandó felnőtt felügyelettel utaztatható.

A Szakszolgálat főigazgatójának a hatóság részére is megküldött, a kérelmező számára tájékoztatásul írott nyilatkozata értelmében a Tankerület, mint fenntartó számára fontos, hogy a kérelmező a lehető leghamarabb megkezdje az iskolába járást. A nyilatkozat szerint a 2013/2014-es tanév fennmaradó részére megszervezik a kérelmező gépkocsival történő utaztatását, „ugyanakkor a Fenntartó kezdeményezni fogja a kérelmező további orvosi vizsgálatát abból a célból, hogy tömegközlekedéssel terhelhető-e a kisgyerek”.

A kérelmező a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező járási hivatal előtt a Szakszolgálat 2014 áprilisában kelt szakértői véleményének felülvizsgálatát kérte. Felülvizsgálati kérelmében indokként – többek között - előadta, hogy a kifogásolt szakértői vélemény nem tartalmazza egyértelműen, hogy milyen módon kell eleget tennie tankötelezettségének, vagyis iskolába járással vagy magántanulóként. A kérelmező felülvizsgálati kérelmében ismét megjegyezte, hogy az intézmény-kijelöléssel csak és kizárólag akkor tud egyetérteni, ha mindennapos, folyamatos szállításáról a fenntartó gondoskodik.

Ezt követően a hatóság a tárgyi ügyben folyamatban lévő közigazgatási eljárást a kérelmező ügyében eljáró Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság felülvizsgálati szakértői véleményének a hatóság tudomására jutásáig felfüggesztette.

A hatóság 2014 májusában vette kézhez a Szakszolgálat által elkészített felülvizsgálati szakértői véleményt. A felülvizsgálati szakértői vélemény a kérelmező esetében szintén autizmus spektrum zavart és enyhe mentális retardációt állapított meg, így a kérelmező a hivatkozott szakértői vélemény alapján is sajátos nevelési igényű gyermeknek minősült. A felülvizsgálati szakértői vélemény szerint a kérelmezőnek tankötelezettségét mindennapos iskolába járással kell teljesítenie, valamint a kérelmező ellátására a lakóhelyen, illetve ahhoz közel nincs lehetőség, ezért kizárólagosan csak a R. T. Általános Iskola és GyMI tudja a kérelmező ellátását biztosítani. Ezt követően a kérelmező oktatási intézménybe történő eljutása vonatkozásában a szakértői vélemény is a Köznevtv. 76. (7) bekezdésére hivatkozott.

A fenti szakértői véleményben foglaltakat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező járási hivatal határozatba foglalta. A kérelmező a szóban forgó határozattal szemben fellebbezéssel élt. A hatóság 2014 júliusában vette kézhez a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Kormányhivatal végzését, amelyben a kormányhivatal a kérelmező fenti fellebbezése alapján

a járási hivatal mulasztás pótlására utasította a kérelmező szakértői vélemény felülvizsgálata tárgyában folytatott eljárása tekintetében.

Bár a tárgyaláson a felek kifejezték nyitottságukat a hatóság előtt egyezség megkötésére, egyezség végül a felek között nem jött létre.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 4. § h) pontja értelmében a szociális, gyermekvédelmi gondoskodást, valamint gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó személyek és intézmények jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

Az Ebktv. 4. § g) pontja értelmében a közoktatási intézmények jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

Az Ebktv. 8. § g) pontja értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy, vagy csoport valós vagy vélt fogyatékosága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A Köznev. tv. 47. § (1) bekezdése alapján a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Köznev. tv. 76. § (7) bekezdése szerint a kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik.

Az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerint az eljárás alá vont félnek a hatósági eljárásban azt kell bizonyítania, hogy a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult által valószínűsített körülmények nem álltak fenn (a) pont), vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani (b) pont).

Tárgyi ügyben a hatóság a következő megállapításokra jutott:

1. A hatóság a Szakszolgálat vonatkozásában megállapította, hogy a Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága által elkészített, 2013 januárjában kelt szakértői vélemény a fent hivatkozott általános iskolát jelölte ki a kérelmező számára, a 2013 szeptemberében kelt, két záradékkal ellátott szakértői vélemény azon részében azonban, amely másolatban a 2013 januárjában kelt véleményt tartalmazta, a Szakszolgálat tagintézménye a kijelölt intézmény. Azaz, a 2013 szeptemberében kelt szakértői véleménynek a 2013 januárjában kelt szakértői véleményt magában foglaló részében a 2013 januárjában kelt vélemény más tartalommal szerepelt: eltérő volt a kijelölt oktatási intézmény. A hatóság álláspontja szerint ezzel összefüggésben problémaként merült fel továbbá, hogy a Szakszolgálat tagintézménye szakszolgálat, nem pedig iskola, így a szóban forgó intézménnyel a kérelmezőnek *per definitionem* nem is állhatott volna fenn tanulói jogviszonya. Fentiek alapján a kérelmező a bepanaszolt általános iskolával állt tanulói

jogviszonyban, kisebb megszakítással egészen a hatóság határozatának meghozataláig. A 2013. szeptember 9-én kelt és a határozat meghozatalakor is jogerős szakértői vélemény – hiszen a R. T. Általános Iskola és GyMI-t kijelölő szakvélemény a határozat meghozatalakor még nem emelkedett jogerőre – tehát olyan helyzetet idézett elő, amelyben a kérelmező számára kijelölt oktatási intézmény, azaz a Szakszolgálat tagintézménye a felelős a kérelmező fejlesztéséért, azzal azonban a kérelmező tanulói jogviszonyban nem állhat, ezért soha nem is állt. Az az intézmény pedig, amellyel a kérelmező tanulói jogviszonyban állt, azaz a bepanaszolt általános iskola, a 2013 szeptemberében kelt szakvélemény szerint nem a kérelmező számára kijelölt és fejlesztéséért felelős intézmény volt, sőt a hivatkozott szakvélemény alapján a bepanaszolt általános iskola a kérelmező számára szükséges személyi és tárgyi feltételeket nem tudta biztosítani. Fentiek következtében *a hatóság álláspontja szerint a kérelmező fejlesztéséért felelős intézmény vonatkozásában a kérelmező körül tisztázatlan és bizonytalan helyzet alakult ki, amely a 2013 szeptemberében kelt szakvélemény kibocsátását követően folyamatosan fennállt, tekintettel arra, hogy a hatóság határozatának meghozataláig a R. T. Általános Iskola és GyMI-t kijelölő szakértői vélemények egyike sem emelkedett jogerőre.*

2. Az általános iskola vonatkozásában a hatóság megállapította, hogy *a kérelmező a szóban forgó általános iskolában a számára, a szakértői vélemények által előírt fejlesztést nem kapta meg.* A hatóság megállapította továbbá, hogy a kérelmezőnek a szóban forgó általános iskolával egy 2013. decemberében kezdődő rövid időszakot tekintve nem állt fenn tanulói jogviszonya, ami azt jelenti, hogy ezen időszak alatt a kérelmező egyetlen oktatási intézménnyel sem állt tanulói jogviszonyban. *A kérelmezőnek az általános iskolával fennálló tanulói jogviszonya vonatkozásában az oktatási intézmény sérelmet okozó eljárását az intézmény igazgatója maga is elismerte,* amikor a tárgyaláson úgy fogalmazott, hogy a kérelmezőnek az általános iskolával fennálló tanulói jogviszonyát azért szüntette meg, mert úgy gondolta, hogy a pedagógiai szakszolgálatnak is van nyilvántartási rendszere és a kérelmezőt addig nem tudják felvenni, amíg ő ki nem írhatja. Ezzel kapcsolatban az igazgató a Szakszolgálat székhelyintézménye vezetőjének tárgyaláson tett nyilatkozatára reagálva úgy fogalmazott, hogy ezt a hivatkozott nyilatkozat alapján az igazgató rosszul gondolta.

3. A Szakszolgálat tagintézménye vonatkozásában a hatóság megállapította, hogy 2013 szeptembere és 2014 januárja között a kérelmező otthon volt és semmilyen fejlesztésben sem részesült. *Fentiek alapján a hatóság megállapította, hogy a kérelmező 2013 szeptemberétől 2014 januárjáig alapvetően a szállítás nehézségei miatt nem kapta meg a neki járó fejlesztést a Szakszolgálat tagintézményében.* A Szakszolgálat integrált intézményeként működő tagintézménybe történő eljutás vonatkozásában mindazonáltal a Szakszolgálat főigazgatója és megbízott igazgatója a szállítás nehézségei miatt bekövetkezett „sajnálatos csúszás” tényét elismerték. A hatóság ugyanakkor figyelembe vette a Szakszolgálat tagintézménye vezetőjének azon kijelentését, miszerint a tagintézménynek nem kötelessége a szállításról gondoskodni. Ami a Szakszolgálat tagintézménye által a kérelmező számára nyújtott fejlesztést illeti, a hatóság a tényállás feltárása során megállapította, hogy 2014 januárját követően a kérelmező heti 2 óra fejlesztést kapott a szóban forgó intézményben. A kérelmező ugyanakkor a számára előírt további 8 óra gyógypedagógiai fejlesztésben nem részesült. Ez utóbbival kapcsolatban a hatóság megállapította, hogy a szakértői vélemény heti 8 óra gyógypedagógiai fejlesztést írt elő a kérelmező számára a „csoportos” kitétel nélkül, a 2013 szeptemberében kelt szakértői véleményhez csatolt második záradék pedig azt tartalmazta, hogy a kérelmező oktatása, fejlesztése szegregáltan, autista csoportban látszik optimálisnak. A 2014 januárjában a felek között létrejött megállapodás értelmében pedig a független szakértői vélemény megszületéséig a heti 8 óra csoportos formában történő fejlesztésnek a kérelmező

„terhelhetőségének függvényében” kellett megvalósulnia. A hatóság elfogadta a kérelmező azon álláspontját – amit az eljárás során tett nyilatkozatai értelmében többször jelzett a Szakszolgálat felé és a tárgyaláson is előadott – miszerint a kérelmező számára a csoportban történő fejlesztés nem biztonságos, mert szökésre hajlamos, valamint az ajtó- és ablakkilincset tudja használni és a nem kizárólag autista gyermekek között történő csoportos fejlesztés számára nem megfelelő. *Fentiek alapján a hatóság álláspontja szerint bár a kérelmező aláírta, hogy heti 8 órában csoportos fejlesztésben részesüljön, azonban annak konkrét megvalósulási formája túllépte a kérelmező terhelhetőségének határát és az számára nem volt megfelelő.*

4. A Tankerület vonatkozásában a hatóság határozatában hivatkozott a Tankerület igazgatójának nyilatkozatára, miszerint a Szakszolgálatnak és a Szakszolgálat tagintézményének fenntartója a Tankerület, a nevezett intézmények a Tankerület jogi személyiségű szervezeti egységei. *Így a Szakszolgálatnak és a Szakszolgálat tagintézményének tulajdonítható, a kérelmező oldalán jelentkező sérelmeket illetően, a hatóság álláspontja szerint, fenntartóként a Tankerület felelőssége is megállapítható.* A Tankerület igazgatójának hivatkozott, valamint a tárgyaláson tett nyilatkozata és az általa becsatolt, fentebb szintén hivatkozott határozatok alapján megállapítható, hogy 2013. szeptember 1-jét követően a Szakszolgálat és a Szakszolgálat tagintézményének fenntartója már biztosan a tankerületeket összefogó, oktatásért felelős intézményfenntartó központ volt. A Szakszolgálat tagintézményét a 2013. szeptemberében kelt szakértői vélemény jelölte ki a kérelmező számára. *Így mindezek ismeretében, figyelemmel a Köznevtv. 76. § (7) bekezdésére is, a hatóság álláspontja szerint a Tankerület felelőssége a kérelmezőnek a Szakszolgálat tagintézményébe való eljuttatásával kapcsolatos szállítási nehézségek – amelyek az ott előírt fejlesztés elmaradásának egyik fő okát jelentették – vonatkozásában is felmerül.*

A hatóság határozatában megjegyezte, hogy az ügy irataiból az először a 2014. áprilisában kelt szakértői vélemény által kijelölt intézményként nevesített R. T. Általános Iskola és GyMI kérelmező számára való kijelölésével összefüggésben az állapítható meg, hogy a kérelmező a nevezett oktatási intézmény kijelölésével és a mindennapos iskolába járással egyet ért, azt megfelelőnek tartja. E körben a kérelmező sem a 2014. áprilisában kelt szakértői vélemény, sem pedig a felülvizsgálati szakértői vélemény felülvizsgálatát nem kérte. A kérelmező az oktatási intézménybe való eljuttatást látta olyan reálisan felmerülő problémának, amely gátat szabhat annak, hogy a számára előírt fejlesztést a kijelölt oktatási intézményben megkaphassa.

A hatóság határozatában rögzítette, hogy bár határozatának meghozatalakor a kérelmező számára a R. T. Általános Iskola és GyMI-t kijelölő szakértői vélemény nem volt jogerős, a kérelmező azonban felülvizsgálati kérelmében és fellebbezésében nem a kifogásolt szakértői vélemények intézmény kijelölésére vonatkozó javaslatait, illetve szakmai döntéseit kifogásolta, inkább olyan javításokat, kiegészítéseket szeretett volna a jogerőre emelkedő szakvéleményben, melyek a kifogásolt szakértői vélemények egyéb tartalmi elemeire vonatkoztak. *A hatóság tehát a kiskorú kérelmező azon érdekét szem előtt tartva, hogy 2014. szeptember 1-jén a számára megfelelő oktatási intézményben kezdhesse meg tanulmányait úgy, hogy az oda való eljuttatása is megnyugtató módon és hosszútávon biztosított, tekintettel arra, hogy a kérelmező által a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező járási hivatal határozatával szemben előterjesztett fellebbezés sem a kijelölt oktatási intézményt, sem pedig a tankötelezettség mindennapos iskolába járással történő teljesítését nem kifogásolta, a jogerős szakértői vélemény megszületése előtt hozta meg döntését.*

Fentiek alapján a hatóság megállapította, hogy a Szakszolgálat a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét a 2013 szeptemberében kelt szakértői vélemény elkészítése és azzal összefüggésben az oktatási intézmény kijelölése során a következők szerint: a Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága a szóban forgó szakvéleményen nem azt a dátumot szerepeltette, amelyen az ténylegesen kelt, valamint a 2013 januárjában kelt szakértői véleményt tartalmazó részében a hivatkozott szakvéleményben kijelölt intézményként másztüntetett fel, mint amit az eredeti szakértői vélemény tartalmazott. E hibákat a Szakszolgálat a későbbiek során sem orvosolta. A Szakszolgálat továbbá átláthatatlan és bizonytalan helyzetet hozott létre a kérelmező körül azáltal, hogy a fejlesztéséért felelős intézményként a 2013 szeptemberében kelt szakértői véleményben olyan intézményt jelölt ki, amellyel tanulói jogviszony létesítése nem lehetséges, így a kérelmező a fejlesztéséért felelős intézménnyel nem állt és nem is állhatott tanulói jogviszonyban, amely oktatási intézménnyel (fentiekben hivatkozott és a kérelmező által szintén bepanaszolt általános iskola) viszont tanulói jogviszonyban állt, az nem a fejlesztéséért felelős intézmény, ez az állapot határozat meghozatalakor is fennállt. A fenti intézkedésekkel a Szakszolgálat a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását.

A hatóság határozatában megállapította, hogy a korábban kijelölt általános iskola a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy a számára a 2013 januárjában kelt szakértői vélemény által előírt fejlesztést nem megfelelően biztosította, valamint 2013 decemberétől egy rövid, dátumszerűen meg nem határozható ideig tanulói jogviszonyát megszüntette és ezalatt az időszak alatt a kérelmezőnek egyetlen köznevelési intézménnyel sem állt fenn tanulói jogviszonya. A fenti intézkedésekkel a szóban forgó általános iskola a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság határozatában megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását.

A hatóság határozatában megállapította, hogy a Szakszolgálat tagintézménye a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy a számára a 2013 szeptemberében kelt szakértői vélemény által előírt fejlesztést nem megfelelően biztosította. A fenti intézkedésekkel a tagintézmény a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását.

A hatóság megállapította, hogy a Tankerület a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben a Szakszolgálat és a Szakszolgálat tagintézményének fenntartójaként, valamint a kérelmezőnek a számára kijelölt oktatási intézménybe való eljutásával kapcsolatban felmerült felelőssége okán megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. A fenti intézkedésekkel a Tankerület a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság a Tankerület vonatkozásában megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását. Továbbá kötelezte a Tankerületet, hogy a 2014/2015-ös tanév kezdetétől, azaz 2014. szeptember 1-jét követő 8 napon belül a hatóságot írásban tájékoztassa arról, hogy a kérelmezőnek a számára kijelölt oktatási intézménybe való utaztatását fenntartóként a tanév folyamán milyen módon biztosítja.

A hatóság valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában elrendelte jogerős, az eljárás alá vontak adatainak kivételével anonimizált határozatának a hatóság www.egyenlobanasmod.hu internetes oldalán történő közzétételét 45 napra.

A jogkövetkezmények megállapítása során a hatóság tekintettel volt az eset összes körülményeire, valamint mérlegelte az egyéni szempontokat. A hatóság a szankció kiszabása során figyelemmel volt arra is, hogy az eljárás alá vont intézmények több ízben maguk is elismerték, hogy a kérelmezővel kapcsolatos eljárásaik, illetve intézkedéseik során hibákat vétettek. A hatóság a kiskorú kérelmező érdekeire való fokozott figyelemmel hozta meg döntését, azzal a céllal, hogy a kérelmező 2014. szeptember 1-jétől a számára legmegfelelőbb oktatási intézményben kezdhesse meg tanulmányait úgy, hogy az oda való eljutása megnyugtató módon biztosított. E célt szem előtt tartva a hatóság a vizsgált időszakban történt múltbeli jogsértések vonatkozásában elegendőnek tartotta a jogsértők eltiltását a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsításától. Míg a jövőre nézve a hatóság elengedhetetlenül fontosnak tartotta a Tankerület számára azon kötelezettség előírását, miszerint a 2014/2015-ös tanév kezdetétől, azaz 2014. szeptember 1-jét követő 8 napon belül a hatóságot írásban tájékoztassa arról, hogy a kérelmezőnek a számára kijelölt oktatási intézménybe való utaztatásáról fenntartóként a tanév folyamán hogyan gondoskodik. Az eljárás során ugyanis komoly és reális aggályok merültek fel azt illetően, hogy a kérelmezőnek a számára kijelölt oktatási intézménybe való eljutása megfelelően biztosított lesz-e, ezért kötelezte a hatóság a fenntartót, vagyis a Tankerületet a fenti tájékoztatás megadására. E kötelezettség előírását tárgyi ügyben hozott határozatában a hatóság fontosnak tartotta azért is, mert annak nem teljesítése esetén a kérelmező a határozat végrehajtását kérheti. A hatóság a jövőbeni hasonló jogsértések megelőzése érdekében jogerős határozatának közzétételét rendelte el valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában.

1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B.
Tel: (1) 79-52975
Fax: (1) 79-50760